

Szarvas város környezetvédelmi programja, problémakataszter – célok és feladatok

- hasznosításának megoldatlansága.
- Nem minden utcában van csapadékvíz elvezető csatorna.
 - A csapadék elvezető rendszerbe történt szennyvíz bevezetések.
 - A csatornák vízszállító képességének rendszeres ellenőrzése.
 - Nincs szankcionálva az, aki a csatornák vizelvezetését korlátozza.
 - Keves a belterületi talajvízszint észlelé kút.
 - Az EU szigorúbb vízminőségi szabványai.

Célok

- Az árvízvédelmi biztonság fokozása , fejlesztése.
- Felszíni vízkészletek lehetőség szerinti bővítése a kritikus időszakokban, a vízhiányos időszakok hosszának csökkentése.
- A Holt-Körös multifunkciós működésének összehangolt biztosítása. Ennek keretében kiemelt cél a belterület környezeti állapotának javítása.
- Belvízjárta területek és a vizes élőhelyek összehangolása, a belterületek csapadékvíz- elvezetésének kiépítése, kül- és belterületi művek kapacitásának összehangolása, lakott külterületek vizelvezetésének megoldása.
- A záportározó tavak, valamint bányagödörök vízszintszabályozása, vízfrissítésének megoldása, városrendezési tervekbe illesztett, de záportározó funkciót megtartó rendezése, többcéllú hasznosítása.
- A víz minőségromlás nélküli eljuttatása a fogyasztóhoz a szükséges mennyiségben, az ivóvíz szigorodó minőségi előírásainak betartása mellett.
- Az EU- határértékekhez igazodó határértékeket kell elérni az ivóvízben.

Feladatok

- Árvíz előrejelzések még hatékonyabb kiépítése.
- Árvíz szükséggtározók területének megtervezése, szükségszerinti művelési ág változtatása.
- Töltés- előtér biztosítása (megfelelő szélességben szabadon hagyása).
- Hullámterek benótságének kézbeartása a lefolyást gátló méretű növényzet (rét, legelő, erdő) megakadályozása.
- Körgáták megtartása.
- A vízhiányos időszak csökkentése érdekében további tározási lehetőségek feltárása.
- A potenciális szennyezőforrások számbavétele. Monotoring- rendszer bővítése, kiegészítése ökológiai elemekkel. A pontszerű szennyezőforrások megszüntetése, felszámolása.
- Tisztított szennyvizek, használt vizek befogadón kívüli elhelyezése, illetve szabályozott formában való bevezetése.
- Az öntözési lehetőségek biztosítása, a készlet és és igények összehangolásával.
- Az Holt-Körösön csökkenteni kell a természetes feliszapolódást, vélneli folyamatos vízszállítási idejét.
- Partmenti területek rendezése, karbantartása.
- Belterületi csapadékvíz- elvezető rendszer rekonstrukciója.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő felszíni vizeken fel kell készülni a rendkívüli szennyeződés kárelhárítási teendőinek ellátására a 132/1997. (VII.24.) Korm. rendeletben foglalt előírásoknak megfelelően.
- A vízrendezési műveknek az új táblástíshoz, tulajdonviszonyhoz való igazításra.
- Új típusú társulati tulajdon létrehozása.
- Az engedélyezett csatornák fokozatos kiépítése, rekvitációja a befogadó felől haladva, minden utcára kiterjedően.
- A vízevezetés biztonságának megtartása. A csatornák rendszeres ellenőrzése, fenntartása a vízszállító képesség megtartása érdekében.
- A fenntartáshoz szükséges fedezet és létszám biztosítása.
- A nyilvántartási rendszer térinformatikai alapokra történő helyezése és ennek rendszeres változásvizetése.
- Településrendezési tervekben, az Új beépítési területeken a kőutak elhelyezése céljára a keresztmetszeti elemek helyszükségletének méretezésével történjen meg -ne a minimális mérettel- az építési terület (utca) szélességnek meghatározása, ezzel is biztosítva a vízelvezetés (és más közű, fák stb.) helyszükségletét.
- A Védekezési tervek évi rendszeres felülvizsgálata, karbantartása megtörténjen.
- A távvezetékek védelme, védősáv meghatározása.
- A hálózat mosatásokor keletkező túl klóros víz elhelyezése a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően.
- A mechanikus mosatás kiterjesztése a kis átmérőjű vezetékekre is.
- Üdülőtérlet vízminőségi és mennyiségi igényeinek biztosítása.

Élővilág

Problémakataszter

- A település környékének erdősiltsége jóval a megyei 4 % alatt van. Az erdősiltség növelését mindenféleképpen szorgalmazni kell.
- Levegőtisztasági, természetvédelmi és turisztikai szempontból kívánatos lenne a város belterületi határa mentén a véderdő teljessé tetele.
- Vizes élőhelyek vízminőségének rendszeres ellenőrzése.

Célok

- A város körüli véderdő- gyűrű létrehozás (őshonos fajok arányának növelésével).
- A vizes élőhelyek megőrzése.

Feladatok

- A mezőgazdasági művelés alól kivonható erdőösítésre alkalmas területek feltérképezése.
- Levegőtisztaság érdekében fontos területek kijelölése és erdőösítése.
- A vizes élőhelyek szennyező forrásainak megszüntetése.
- A vízminőség folyamatos ellenőrzése.
- Belvizes területek hasznosításának megtervezése.
- Vízközeli területek illetve élőhelyek megóvása.

Környezetegészségügy

Problémakataszter

- Az allergiás betegek száma többszörösére emelkedett az utóbbi évtizedben.
- A város külterületén gyakori a fűrt, de még előfordul ázott kút is, amelyek vízminőségéről semmiféle adattal nem rendelkezünk.
- A felszíni vizek minőségével kapcsolatos adatbázis növelése.

Célok

- Az allergiás megbetegedések számának visszaszorítása.
- A lakosság részvételi arányának javítása a szűrővizsgálatokon.
- A fűrt és ázott talaj- víz kutak vízminőségéből adódó egészség- károsodás megelőzése.

Feladatok

- Az allergia megelőzéssel kapcsolatos gyakoribb tájékoztatások megszervezése.
- Tájékoztatás a szűrővizsgálatok fontosságáról.
- A magán használatban lévő kutak vízminőségének időnkénti ellenőrzése.

Épített környezet

Problémakataszter

- Tanyák, szórvány épületek pusztulása.
- Egyes műemlék épületek állapotának romlása.
- Helyi rendelet érvényének betartása.

Célok

- Naprakézés kép a lakóépületek állapotáról.
- Az egyedi tájértékek állagának megóvása.
- A tanyás település- típus megőrzése.

Feladatok

- A lakóépületek állag felmérésének folytatása.
- Tájértéket tartalmazó terület védelme.
- Az egyedi tájértékek megismertetése a lakossággal és a turistákkal.

- A tanyák megtartóerejének növelése infrastruktúra fejlesztéssel.
- A farmgazdaságok támogatási rendszerének kidolgozása.
- Az állattartó gazdaságok külterületi kitelepülésének segítése.

Szennyvízkezelés és csatornázás

Problémakataszter

- A csatornázott területeken nem minden háztartás veszi igénybe a szolgáltatást.
- A csatornázott területeken foltokban kimaradtak területek.
- A Holt- Körös külterületi partján lévő telkek közvetlen szennyyezései.
- A közműpótlók állapota nem felel meg a szabványoknak.
- Szabálytalan csapadékvíz elvezetések.
- A város legregébbi csatornahálózatának elavultsága.
- A szennyvíztisztító műbe időnként nagymennyiségű ipari eredetű szennyvíz érkezik, ami a telep átmeneti túlterhelését eredményezi.

Célok

- Megszüntetni a talaj- és talajvízszennyező szennyvízkezelést a város belterületi részében.
- Minél több háztartás bekapcsolása a csatornarendszerbe.
- A szennyvízkezelő telep folyamatos és egyenletes hatásfokú működésének biztosítása.
- Régi csatornák fokozatos felújítása (beton helyett műanyag csatornákkal).

Feladatok

- Az önkormányzati rendelkezben foglaltaknak folyamatosan eleget kell tenni és a benne foglaltaknak érvényt kell szerezni.
- Az illegális bekötéseket, szippantásokat, kiöntözéseket hatósági eszközökkel fel kell deríteni és szankcionálni.
- Alakossági bekötéseket anyagilag is ösztönözni kell, a lehetőségekhez mért anyagi támogatással.
- A nagyobb üzemek szennyvízkezelő rendszerének összehangolása a városi művel.

Hulladékgazdálkodás

Problémakataszter

- A hulladéklerakót 2004-ben be kell zárni.
- A jelenlegi hulladéklerakó környezetszennyező védelem és szigetelés nélküli.
- A szelektív gyűjtés végrehajtásának hiányosságai (kiterjesztés, propagálás stb.).
- Nagy mennyiségű zöldhulladék képződése.
- Mezőgazdasági feldolgozó üzemek. A feldolgozó üzemek időnkénti technológiai fejlegmetzetlensége (búzhatás).

Célok

- Megfelelni a fogszabályban foglalt határidőknek, követelményeknek. Helyi régi hulladéktelep bezárása, Gyomaendrődi igénybevétele helyi átrakó megépítése.
- Felszámolni az esetleges illegális lerakókat a város területén.
- A hulladéklerakó teljes körű rekvitációja, tájba illesztése.
- Felszámolni, megszüntetni a környezetszennyezést okozó forrásokat a város területén.

Feladatok

- Elkészíteni a város hulladékgazdálkodási tervét.
- Elkészíteni a lerakó rekvitációs tervét.
- Kibővíteni a városi szelektív hulladékgyűjtési rendszert.
- A meglévő jogszabályokban foglaltaknak minél nagyobb mértékben érvényt szerezni, felhasználva a rendelkezésre álló összes eszközt.

Területhasználat, zöldfelület- gazdálkodás, településtisztaság

Problémakataszter

- A város területén még nincs területhasználat váltással kapcsolatos felmérés.
- Előfordul a kertgazdálkodásban elterjedt fóliás növénytermesztés által okozott környezet terhelés (elhasznált fóliaetages, deponálás stb.).
- A belterületi állattartás kérdésének finomítása, állatállományra vonatkozó adatok pontosítása.

Célok

- A városi zöldfelületek állapotának szinten tartása, vagy javítása (hosszabb távon területének növelése).
- A közterületek talajának megóvása.
- Intenzív kezelésű területek növelése (öntözés).

Feladatok

- Városi „zöldfolyosó” hálózat megtervezése.
- A lakótelepek kezeletlen (gyakran gyomos) területek fásítása, füvesítése.
- Az előregedett növényállományú területek rekonstrukciója.
- A sós szórás helyettesítése környezetbarát módszerrel.

Közlekedés

Problémakataszter

- A felülírott, korszerűsített főutca közlekedésének további finomítása, problémáinak feltárása (új jámpák, kerékpárutak, keresztelődések befordulásának hiányosságai).
- A járműforgalom évszakos ingadozásához kötődő parkolási gondok, az ebből fakadó környezeti terhelések növekedése.
- Az autóbusz pályaudvar elhelyezkedése, forgalmi helyzete (zaj, légszennyezés stb.) környezeti problémái.
- Néhány belterületi útszakasz szűk keresztmetszete.
- A már elkészült kerékpárutak útkereszteződési problémái.
- Az autóbusz- állomány korszerűsítésének felülvizsgálata.

Célok

- A város kedvezőbb közlekedési elérhetőségének biztosítása.
- Az emberbarát városi közlekedés feltételeinek kialakítása.
- A belterületi úthálózat korszerűsítésének növelése, a balesetveszély csökkentése érdekében.
- A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése.
- Az időszakos parkolási gondok megoldása.

Feladatok

- Településkörnyéki kapcsolatok közlekedésszempontjainak javítása (munkaidő buszjárát összehangolása, pl. Gallicoop dolgozóinak kondorosi járat).
- Elkerülő út megvalósulási idejének lerövidítése.
- Tömegközlekedés. Az autóbusz- közlekedés feltételeinek folyamatos javítása gazdaságossági és környezetvédelmi oldalról. Igények és lehetőségek közelítése.

- A járműpark korszerűsítése.
- Autóbusz- pályaudvar fejlesztése.
- A hiányzó utasvárók kiépítése külterületen.
- A vasúti közlekedés okozta zajterhelés csökkentése érdekében történő mérések elvégzése, ennek tudatában esetleges zajvédő zöldfal építése.
- Parkolás. A szezonálisan jelentkező parkolási gondokból eredő környezeti károk csökkentése. Parkolóhelyek bővítése, korszerűsítése.
- Kerékpáros- közlekedés. A város a megyében ellátott kerékpárút hálózattal rendelkezik.
- A turisztikai és településközi kerékpárút- hálózat kiépítése, fejlesztése.
- Gyalogosközlekedés. Biztosítani kell a gyalogosközlekedés levalasztásának elsődlegességét. A gyalogoszónák, pihenőparkok, turistautak kialakításával a gyalogosokra ható környezeti ártalmakat, veszélyhelyzeteket nagymértékben csökkenteni lehet.

- A gyalogjárdák burkolatának korszerűsítése.
- A fontosabb gyalogosútvonalak utcabútorokkal való berendezése (padok, hulladékgyűjtők, esővédők telepítése).

Zaj- és rezgés védelem

Problémakataszter

- A főutcán áthaladó forgalom zajterhelés tovább csökkentendő.
- Az önkormányzatnak mint elsőfokú környezetvédelmi hatóságnak nincs emberi állománya a zajterhelés rendszeres illetve szűrőpróbaszerű ellenőrzéséhez.

Célok

- A közlekedés eredetű zaj- és rezgésterhelés mérséklése.
- Meg kell őrizni az ipari eredetű zaj- és rezgés vonatkozásában eddig elért, s tapasztalattal kedvező helyzetet.

Feladatok

- Be kell tartani a vonatkozó zaj- és rezgés védelmi jogszabályokat, s a város zajvédelmi helyi szabályozását.
- Az első fokú környezetvédelmi hatóságok (önkormányzat, környezetvédelmi felügyelőség) folyamatosan ellenőrzik a helyhez kötött környezeti zajforrásokat, meg kell teremteni ennek emberi és műszaki feltételeit.
- A hatósági jogkörök miatti félreértések tisztázása, a jogszabályok és engedélyek egységesítése.

Energiagazdálkodás

Problémakataszter

- Nincsenek kellő mértékben kihasználva a környezetre kevésbé terhelő energiaforrások.
- Nem ellenőrizhető a vegyesüzemek energiaforrásai.

Célok

- A földgázzal való ellátottság növelése, a szilárd és folyékony tüzelőanyag felhasználásának visszaszorítása.
- A lehetőségekhez mérten a városi tömegközlekedési eszközök átalakítása-földgázüzeműre.
- A takarékosabb lakossági és üzemi energiefelhasználás.
- Az esetleges potenciális alternatív energiaforrások használatának kiterjesztése megfelelő propagandával.
- A pazarló, a környezetre nézve ártalmas energiahasználat visszaszorítása.

Feladatok

- Környezetkimelőbb energiaforrásra áttállók támogatása.
- Megteremteni az anyagi és eszközbeli feltételeket a tömegközlekedés korszerűsítéséhez és átalakításához.
- Az energiatakarékosság helyi szintű propagálása és elősegítése.
- A nem hagyományos energiaforrások használatának ösztönzése, helyi programokkal, kapcsolódva az országos kezdeményezésekhez, akár az országos pályázatokra támaszkodó anyagi támogatással.
- Helyi rendeletek hozása a tisztább, akár alternatív energiaforrások használatának érdekében azokon a helyeken, ahol jelenleg az energianyeres a környezetet veszélyeztető módon történik.

Az idegenforgalom környezeti hatáasi

Problémakataszter

- A környezeti érdekeket is figyelembe vevő idegenforgalmi koncepciójuk idejét múlt.
- Idegenforgalom számára legkikapítottabb szolgáltatói rész a város főutcájaz tekintetében viszont időnként konfliktus forrásává válk.

Célok

- Az idegenforgalom és környezetállapot kapcsolatrendszerének mélyebb megismerése.
- A zaj, mint jelenlegi konfliktusforrás csökkentése, a különböző érdekek egyeztetésével.
- Az idegenforgalmi vonzeró részét képező természeti és kulturális értékek minél szélesebb körben való megismertetése, elismertetése és főképpen megóvása.
- Az allergén gyomok elterterének beszüktítése.

Feladatok

- A meglévő idegenforgalmi koncepció felújítása.
- Az idegenforgalom hatásainak komplex felmérése, hatásainak elemzése.
- Az eddig készült környezetvédelmi felülvizsgálatok felhasználása a környezeti terhelések csökkentése érdekében.
- A természeti és kulturális értékek fokozott védelme és megőrzése. Az idegenforgalom szervezésében még nagyobb figyelmet kell fordítani bemutatóskura.

Környezetbiztonság

Problémakataszter

- A város egyik jelentős környezeti veszélyforrása a még működő hulladéklerakó telep.
- Másik jelentős környezeti probléma a közlekedés és szállítás.
- A kisebb ipari üzemek, vállalkozások jelentős környezeti kárt okozhatnak, felelősségük megállapítása ellenére a kárrendezés és felelősségre vonás akadozhat. A kisvállalkozások sokszor ellenőrizhetetlen környezeti károsításai (kemikáliák nyilvántartási hiányosságai) egyenlőre még komoly gondként jelentkeznek.
- A fóliás mezőgazdasági termelés jelenlegi keretei nem teszik lehetővé, hogy a környezetre nézve kevésbé terhelő fűtési módot használjanak a tulajdonosok.

Célok

- A város környezetbiztonságát minden körülmény között biztosítani.
- A Körösök miatt vízzel kapcsolatos problémák enyhítése.
- A közlekedési eredetű környezet- veszélyeztetési lehetőségek kiszűrése.
- Az ipari eredetű környezetbiztonságot veszélyeztető események kivédése.
- Az égetéshől és a fűlák fűtéséből származó gondok megelőzése.

Feladatok

- A környezetbiztonság szavatolásában érintettek feladatainak egyeztetése, jelenlegi hatékony együttműködésük megőrzése. Környezetbiztonsági Információs Rendszer szervezése.
- A vízszennyezések megelőzése, az árvízveszély csökkentése.
- A veszélyes anyagot szállítók elterelése megfelelő közlekedés szervezéssel.
- A korábban problémás cégek szankcionálása, biztonsági garanciákra kötelezése.
- Az illegális hulladéklerakók létesítésének megakadályozása. A használt fóliák újrahasznosítására lehetőségek keresése.

Környezeti nevelés

Problémakataszter

- A város rendelkezik környezeti nevelés programmal, valamint az iskolákat, a város pedagógusait igényes környezeti nevelésre ösztönző pályázati rendszerrel.

Célok

- Az önkormányzat támogassa a környezeti nevelési programot.
- A városban folyó környezeti nevelési munka ösztönzése.

Feladatok

- Környezeti nevelési program készítése, évenkénti aktualizálása.
- Pályázati rendszer kialakítása a környezeti nevelésben élen járó pedagógusok és/ vagy iskolák támogatására, ösztönzésére.
- Iskolák környékének, kapcsolódó zöldterületeinek parkosítása, a környezeti nevelés feltételeinek támogatása.
- Civil környezetvédő szervezetek programjának, tevékenységének széles körű ismertetése, munkájuk támogatása.

Szelekorszky László, a környezetvédelmi program készítője